

LATVIJAS REPUBLIKAS UZŅĒMUMU REĢISTRS

Pērses ielā 2, Rīgā, LV-1011 Reģ.:Nr.90000270634-Tālr. (371) 6 7031 703, fakss (371) 6 7031 793
e-pasts: info@ur.gov.lv, www.ur.gov.lv

Rīgā

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Konsultatīvās padomes nozaru sēdes PROTOKOLS Nr. 1

21.02.2011

Sanāksmi vada:

LR Uzņēmumu reģistra galvenais valsts notārs

Ringolds Balodis

Piedalās:

LR Uzņēmumu reģistra Konsultatīvās padomes locekļi:

Santa Glāzniece
Elīna Egle
Jānis Pleps
Aivars Lošmanis

LR Uzņēmumu reģistra darbinieki:

Galvenā valsts notāra vietniece funkciju jautājumos

Juridiskās nodaļas vadītāja vietnieks

Tieslietu ministrijas parlamentārā sekretāre

SIA "Lursoft IT" valdes locekle

Pieaicinātie eksperti:

Guna Paidere
Aivars Paegle
Karīna Korna
Daiga Kiopa
Egils Levits
Jānis Načisčionis
Linards Muciņš
Lauris Liepa
Edvīns Danovskis
Jānis Neimanis
Pēteris Krīgers
Kaspars Rācenājs
Annija Kārklīņa

Protokolē:

LR Uzņēmumu reģistra Funkciju vadības nodaļas referente

LR Uzņēmumu reģistra Juridiskās nodaļas juriskonsulte

Anita Stirāne
Indra Aužele

Sanāksmi sāk plkst. 12:30

Ringolds Balodis atklāj sēdi un informē klātesošos par darba kārtībā esošajiem jautājumiem:

1. Vienota publisko personu reģistra izveides nepieciešamība un piedāvātais risinājums.
2. Par arodbiedrību reģistra normatīvā regulējuma trūkumu un tā iespējamiem risinājumiem.

1.§

Vienota publisko personu reģistra izveides nepieciešamība un piedāvātais risinājums

Atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 1.aprīļa sēdē nolemtajam (protokols Nr.21 39.§). Tieslietu ministrijai tika uzdots izstrādāt koncepcijas „Par vienotu juridisko personu un publisko tiesību subjektu reģistrāciju” projektu. Uzdevuma izpildei ir izveidota starpministriju darba grupa, kura ir veikusi esošās situācijas izpēti un konstatējusi pastāvošās problēmas, kā arī izstrādājusi iespējamus risinājuma variantus. Koncepcijas izstrādātājiem ir radušies vairāki jautājumi, kurus Uzņēmumu reģistrs vēlētos izdiskutēt pirms koncepcijas projekta tālākās virzīšanas izskatīšanai Ministru kabinetā sekojošus jautājumus:

1. Publisko personu un iestāžu reģistra izveides nepieciešamība: pozitīvie, negatīvie aspekti.
2. Vai ir atbalstāms reģistrā uzskaitāmo personu loks: publiskās personas un iestādes, kas nodrošina izpildvaras funkciju veikšanu. Personu loks sašaurināms, paplašināms.
3. Ņemot vērā, ka koncepcijas ietvaros ir izvirzīts risinājums, kad tiek uzskaitītas visas publiskās personas un iestādes, kas nodrošina izpildvaras funkciju veikšanu, vai ir atbalstāms reģistra nosaukums un izvēlētā lietojamā terminoloģija – „publiskās personas un iestādes”?
4. Vai ir atbalstāms reģistra vešanu uzticēt Uzņēmumu reģistram? Ja nē, tad kura būtu atbilstošākā iestāde?
5. Reģistrācijas sekas un ierakstu statuss – kurš variants atbalstāms?

1.1.

(L.Muciņš, E.Levits, J.Neimanis, J.Načisčionis, D.Kiopa, E.Egle)

Atšķirībā no privāto tiesību juridiskas personas, kuras tiesībspēja rodas ar brīdi, kad tiesību subjekts tiek ierakstīts publiskā reģistrā, publiskā persona tiek izveidota un iegūst tiesībspēju ar tās dibināšanas brīdi. Tikai publiskām personām piemīt tiesības lemt par jaunas publiskas personas vai iestādes izveidošanu, un nav pieļaujams, ka publiskas varas pieņemts lēmums tiktu ietekmēts ar administratīvā akta pieņemšanu (piemēram, Uzņēmumu reģistra lēmums par publiskas personas vai iestādes iekļaušanu sarakstā un vienotā reģistrācijas numura piešķiršanu). Līdz ar to neviens ieraksts reģistrā nevar būt ar konstitutīvu statusu, bet gan tikai informatīvs.

Ņemot vērā iepriekšminēto, attiecībā uz publisko personu un iestāžu uzskaiti būtu lietojams apzīmējums „saraksts”, nevis „reģistrs”, kam jau pēc būtības ir konstitutīvs raksturs. Papildus jāizdara izvēle, vai saraksts ir tikai informatīvs, vai arī sarakstam ir publiska ticamība.

Pastāv vairākas problēmas ar reģistrējamo subjektu loka noteikšanu. Pirmkārt, ir jālikvidē vēl arvien saglabājušās padomju tiesību sekas un stingri jānosaka, kuras ir un kuras nav publisko tiesību juridiskās personas. Iesākumā būtu lietderīgi reģistrēt tikai valsts un pašvaldību izveidotās iestādes, savukārt publisko tiesību juridiskās personas- tikai pēc padziļinātas izpētes un grozījumu veikšanas virknē normatīvo aktu.

Lai šāda saraksta izveidošana sasniegtu uzstādītos mērķus, sarakstā ierakstāmo subjektu loks būtu paplašināms, iekļaujot visus publiskās varas nesējus, tajā skaitā neatkarīgās iestādes un konstitucionālās iestādes, kas nav izpildvara.

1.2.

(G.Paidere)

Ar publiskās personas vai iestādes iekļaušanu sarakstā tai tiek piešķirts vienotais nodokļu maksātāja reģistrācijas numurs, līdz ar to vienmēr tiks nodrošināts tas, ka katra jaunizveidota pārvaldes institūcija pēc izveidošanas vēršas Uzņēmumu reģistrā, tādā veidā nodrošinot saraksta

aktualitāti. Līdz šim jaunizveidotām pārvaldes institūcijām, lai saņemtu vienoto nodokļu maksātāju reģistrācijas numuru, bija jāvēršas Valsts ieņēmumu dienestā. Uzņēmumu reģistrs pašlaik nodrošina privāto tiesību juridisko personu reģistrāciju nodokļu maksātāju reģistrā un uzņemties saraksta (reģistra) vešanu var nodrošināt arī publisko personu un iestāžu reģistrāciju nodokļu maksātāju reģistrā. Šāda veida nosacījums piešķirtu sarakstam (reģistram) nozīmīgāku lomu, nevis tikai kā informatīvam sarakstam, kurā apkopoti jau notikuši fakti.

1.3.

(J.Neimanis)

Veicot subjektu iekļaušanu sarakstā, rezultātā tiktu izveidots tikai un vienīgi informatīvs saraksts, kuram nav saskatāma lielāka praktiskā nozīme, kā tikai iespēja sabiedrībai vienuviet iegūt informāciju par pārvaldes uzbūvi. Uzņēmumu reģistra pamata uzdevums ir iedzīvināt istās juridiskās personas, nevis veikt kvazi uzskates funkcija, līdz ar to šāda saraksta vešana būtu nododama citai institūcijai.

1.4.

(L.Muciņš, E.Levits, J.Načisčionis, D.Kiopa, E.Egle)

Ņemot vērā Uzņēmumu reģistra pieredzi publisku reģistru vešanā, publisko personu un iestāžu saraksta vešana nododama Uzņēmumu reģistram.

Publisko personu un iestāžu saraksta izveide primāri atrisina problēmu, ka šobrīd Latvijā nepastāv publisko personu un iestāžu vienota reģistrācija (uzskaite), bet tiek veikta to administratīvā uzskaite un klasifikācija atsevišķu institūciju vajadzībām un nodrošina sabiedrību ar iespēju iegūt pārskatāmu un publiski ticamu informāciju par pārvaldes sektora uzbūvi. Sekundāri šāda saraksta izveide uzlabo valsts finanšu un statistiskās informācijas apkopošanu, tādā veidā taupot citu institūciju ieguldītos līdzekļus.

2. §

Ringolds Balodis aicina Aivaru Paegli ziņot par otro darba kārtības jautājumu par arodbiedrību reģistra normatīvā regulējuma trūkumu un tā iespējamiem risinājumiem.

Aivars Paegle iepazīstina ar iespējamajiem risinājumiem arodbiedrību reģistra normatīvajam regulējumam:

1. variants – jauns un moderns arodbiedrību likums;
2. variants – grozījumi esošajā likumā „Par arodbiedrībām”, ar kuriem noteiktu arodbiedrību reģistra vešanas kārtību un reģistrācijai izvirzāmās prasības;
3. variants – grozījumi esošajā likumā „Par arodbiedrībām” ar atsauci uz Biedrību un nodibinājumu likumu.

Jānis Neimanis norāda, ka likumā „Par arodbiedrībām” būtu jāiekļauj norāde uz Biedrību un nodibinājumu likumu. Uzskata, ka par to nav šaubu.

Norāda, ka lielākas šaubas ir par likuma „Par arodbiedrībām” 3. panta otro daļu, kurā noteikts pārāk augsts sliekšnis arodbiedrības izveidošanai. Uzskata, ka likumā „Par arodbiedrībām” būtu jāveic daudzi grozījumi.

Kā vēl vienu problēmu norāda to, ka netiek reģistrētas arodbiedrību struktūrvienības.

Pēteris Krīgers norāda, ka jau kopš 2003.gada ir mēģinājumi saskaņot dažādus viedokļus par nepieciešamajiem grozījumiem likumā „Par arodbiedrībām”.

Uzskata, ka būtu jāmaina likuma „Par arodbiedrībām” 3. panta otrā daļa, jo noteiktais sliekšnis, lai varētu izveidot arodbiedrību, ir ļoti zems. Pie esošās situācijas arodbiedrību var izveidot viens

cilvēks, kas nebūtu pieļaujams. Uzsver, ka nevajag ierobežot arodbiedrību dibināšanas brīvību, bet nepieciešams tāds regulējums, lai neradītu problēmas ne valstij, ne darba devējiem.

Norāda, ka arodbiedrību struktūrvienības tiek reģistrētas valsts ieņēmumu dienestā, tās darbojas un maksā nodokļus. Neuzskata, ka būtu nepieciešams tās reģistrēt Reģistrā.

Norāda, ka likumā „Par arodbiedrībām” nav norādīti arodbiedrību līmeņi, nav radīta izpratne par tiem. Būtu nepieciešams izdarīt grozījumus ar šajā jomā. Uzskata, ka Reģistrā būtu jāreģistrē tikai augstākā līmeņa arodbiedrības.

Norāda, ka no Reģistra viedokļa pieņemams būtu trešais variants, tomēr norāda, ka attiecībā uz arodbiedrībām var piemērot tikai daļu no Biedrību un nodibinājumu likuma normām.

Vērš uzmanību, ka arodbiedrībām ir nepieciešams saglabāt atsevišķu likumu. Tāpēc būtu jāstrādā arī pie jauna Arodbiedrību likuma par pamatu ņemot Igaunijas pieredzi, jo arī Biedrību un nodibinājumu likums ir izstrādāts balstoties uz Igaunijas likumu.

Linards Muciņš norāda, ka neskatoties uz norādi Biedrību un nodibinājumu likuma 12. pantā, ka Politisko partiju, reliģisko organizāciju, arodbiedrību, profesionālo organizāciju un to apvienību darbību, kuras ir publisko tiesību autonomi subjekti, kā arī publisko nodibinājumu (fondu) darbību regulē citi likumi, attiecībā uz arodbiedrībām tomēr var piemērot pēc analogijas Biedrību un nodibinājumu likumu.

Elīna Egle norāda, ka ir svarīgi, lai tiktu sakārtots arodbiedrību reģistrs jautājums, jo arī darba devēju un to organizāciju reģistra jautājums tiktu sakārtots.

Aivars Lošmanis norāda, ka arodbiedrības ir biedrības. No juridiskā viedokļa nav lietderīgi arodbiedrības uzskatīt par atsevišķu juridisku formu. Uzskata, ka šis jautājums būtu jāskata dziļāk, jo arī politiskās partijas savā ziņā ir biedrības. Norāda, ka, ja tiktu veidots jauns regulējums, nevajadzētu arodbiedrības nodalīt no biedrībām.

Uzskata, ka pieņemams būtu trešais variants. Piekristu arī otrajam variantam.

Egils Levits norāda, ka Reģistram nepieciešamais minimums būtu trešais variants. Uzskata, ka Reģistram vajadzētu vērsties Tieslietu ministrijā par minēto grozījumu izstrādāšanu.

Uzsver, ka pareizi piemērojot analogiju iespējams palikt arī pie pašreizējā regulējuma, neko nemainot. Tomēr, lai būtu skaidrāk, nepieciešams izdarīt grozījumus likumā „Par arodbiedrībām”.

Norāda, ka arodbiedrības ir biedrības. Tas izriet no nosaukuma vien. Norāda, ka lielākajā daļā valstu arodbiedrības ir biedrības, tomēr daļā valstu arodbiedrības ir biedrības ar īpaši deleģētām tiesībām.

Uzskata, ka būtu nepieciešams sākt strādāt pie jauna likuma izstrādes.

Jānis Pleps norāda, ka arodbiedrību likums ir pietiekami lakonisks. Ja tiktu īstenots otrais variants, tad likuma „Par arodbiedrībām” pārējie panti paliktu pietiekami lakoniski, bet 3. pants būtu detalizēts. Tas izjauktu likuma struktūru.

Uzskata, ka šobrīd būtu jāizvēlas otrais vai trešais variants.

Sanāksmi slēdz plkst. 13:50

Sanāksmes vadītājs

Protokoliste

Protokoliste

R.Balodis

A.Stirāne

I.Aužele